

ὅπερ ἔλεγον, ἦτο νὰ τὴν ἀποκαλοῦν σύζυγον τοῦ Δὸν Ἀμεδαίου, ἀντὶ νὰ τὴν ὀνομάζουν βασίλισσαν.

Ὁ ὀρμητικώτερος τῶν δημοκρατικῶν βουλευτῶν, ὑπανιττόμενος αὐτὴν ἐν τινὶ πρὸς τοὺς Κόρτας ὁμιλίᾳ του δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ τὴν ἀποκαλέσῃ — ἐνδοξον καὶ ἐνάρετον. Ἦτο τὸ μόνον πρόσωπον τοῦ οἴκου, περὶ τοῦ ὁποίου οὐδεὶς ποτε ἐτόλμησε νὰ ἐκστομήσῃ ἀστειότητα οὔτε προφορικῶς οὔτε ἐγγράφως· ἦτο ὡς μία μορφή ἀγνὴ ἐν τῷ μέσῳ εἰκόνας τινὸς κακοβούλων γελοιογραφιῶν.

Ὡς πρὸς τὸν βασιλέα, φαίνεται ὅτι ὁ ἰσπανικὸς τύπος ἀπῆλθεν ἀπεριορίστου ἐλευθερίας. Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ προσηγορικοῦ Σαβαυδός, ξένος, νέος τῆς Αὐλῆς, αἱ ἐχθραὶ τῆς δυναστείας ἐφημερίδες ἔλεγον, κατ' οὐσίαν, πᾶν ὅ,τι ἤθελον, καὶ ἔλεγον πράγματα διασκεδαστικώτατα. Τίς ἐλυπεῖτο κατὰκαρδὰ διότι ὁ βασιλεὺς ἦτο feo de cara y de perfil (ἄγχιμος· τὸ πρόσωπον καὶ τὴν κατατομήν), τίς ἐθλίβετο διότι ἐβόδιζε πολὺ ξηρὰ, ἄλλος εὕρισκεν ὅτι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὅποιον ἀπέδιδε τὸν χαιρετισμὸν δὲν ἦτο καλὸς καὶ ἄλλα ἀσήμεντα καὶ ἀπίστευτα πράγματα. Οὐχ ἦττον ὅμως ὁ λαὸς τῆς Μαδρίτης ἔτρεφε δι' αὐτόν, ἂν ὅχι τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ Πρακτορείου Στέφανι, τοῦλάχιστον συμπαθεῖαν τινὰ πολὺ ζωντάν.

Ἡ ἀπλότης τῶν ἑξέων του καὶ ἡ ἀγαθότης τῆς καρδίας του, ἦσαν προσιμώδεις καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν παιδιῶν.

Ἦτο γνωστὸν ὅτι δὲν ἔτρεφε μίσος κατ' οὐδενός, οὔτε κατ' ἐκείνων, οἵτινες εἶχον προσενεχθῇ ἀναξιοπρεπῶς πρὸς αὐτόν, ὅτι οὐδέποτε περιεφρόνησε κανένα, ὅτι ποτὲ δὲν ἐξέφυγε τῶν χειλέων του πικρὸς λόγος κατὰ τῶν ἐχθρῶν του.

Εἰς πάντα ὅστις ἤθελεν ὁμιλήσει περὶ προσωπικῶν κινδύνων, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ βασιλεὺς ἠδύνατο νὰ ἐκτεθῇ, πᾶς ἀγαθὸς ἀστὸς ἀπῆντα μετ' ἀγανακτήσεως, ὅτι ὁ ἰσπανικὸς λαὸς σέβεται τοὺς ἔχοντας ἐμπιστοσύνην ἐπ' αὐτόν. Οἱ ἀσπονδότεροι ἐχθροὶ του ὠμίλου περὶ αὐτοῦ μὲ ὀργήν, ἀλλ' ὅχι μὲ μίσος. Ἐκεῖνοι ἀκόμη οἱ ὅποιοι δὲν τὸν ἐχαιρέτων ὅταν τὸν συνήντων καθ' ὁδόν, ἐλυποῦντο διότι ἔβλεπον καὶ ἄλλους νὰ μὴ τὸν χαιρετοῦν καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποκρύψουν τὸ αἰσθημὰ των τοῦτο.

Ὑπάρχοντες εἰκόνας πεποκτότων βασιλέων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐκτείνεται μελανὸς πέπλος, καὶ ἄλλαι, αἱ ὁποῖαι καλύπτονται διὰ λευκοῦ πέπλου, ὁ ὅποιος τὰς κάμνει νὰ φαίνωνται ὠραιότεραι καὶ σεβασμιώτεραι. Ἐπὶ ταύτης ἡ Ἰσπανία ἔρριψε λευκὸν πέπλον. Καὶ τίς οἶδεν ἂν ἡμέραν τινὰ ἢ θῆε τῆς εἰκόνης ταύτης δὲν θὰ ἀποσπᾷ ἀπὸ τὸ στήθος παντὸς τιμίου Ἰσπανοῦ κρῦφρον στεναγμὸν, ὡς τὴν ἀνάμνησιν ἀγαπητοῦ προσώπου προσβληθέντος, ἢ ὡς μίαν φωνὴν ἥπταν καὶ γλυκεῖαν λέγουσαν μὲ τόνον λυπηρᾶς ἐπιπλήξεως:

— Καὶ ὅμως... δὲν ἔλαμες καλὰ!

Κυριακὴν τινὰ ὁ βασιλεὺς ἐπεθεώρησε τοὺς voluntarios de la libertad (ἐθελοντὰς τῆς ἐλευθερίας,) οἱ ὅποιοι εἶνε εἰδός τι τῶν Ἰταλῶν ἐθνοφρουρῶν, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐκεῖνοι παρέχουν καλὴν ὑπηρεσίαν αὐτοθελῶς, ἐνῷ οὗτοι δὲν παρέχουν οὔτε κακὴν καὶ διὰ τῆς βίρας.

Οἱ ἔθελονται ἐπρόκειτο νὰ παρταχθῶσι κατὰ μέκος τῶν δεινροστοχιῶν τοῦ Prado ἀπειρον πλῆθος ἀνέμενον αὐτούς.

Ὅταν ἐφθασα ἦσαν ἤδη τρεῖς ἢ τέσσαρες τάγματα. Τὸ πρῶτον ἦτο τὸ τάγμα τῶν ἀποστράτων. Ἄνδρες ἡλικίας πενήντηκοντα περίπου ἐτῶν, γέροντες δὲ ὅχι ὀλίγοι ἔφερον μαύρην στολήν, πῖλον κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ Ros γαλόνια ἐπὶ γαλόνιων καὶ σταυροὺς ἐπὶ σταυρῶν κομποὶ καὶ καθάρσιοι, ὡς μαθηταὶ ἀκαδημαῖοι, μὲ βλέμματα ἀγέρωχα καὶ ὑπερήφανα, ἱκανὰ νὰ ἐπιφέρουν σύγχυσιν εἰς τοὺς γρηνατιέρους τῆς Παλαιᾶς Φρουρᾶς.

Μετὰ τοῦτο ἦτο ἄλλο τάγμα μὲ διάφορον στολήν:

περισκελίδες φιαί, χιτῶνιον ἀνοικτὸν καὶ γυρισμένον ἐπὶ τοῦ στήθους μὲ εὐρέα τεμάχια ἐρυθροτάτου ἐριούχου· ὅχι πλέον Ros, ἀλλὰ πηλίκιον μὲ κυανοῦν λορίαν, καὶ ἐφ' ὅπου λόγχη.

Ἄλλο τάγμα, ἄλλη στολή· ὅχι πλέον πηλίκιον, ἀλλ' ἐκ νέου Ros ὅχι πλέον ἐριούχον ἐρυθρόν, ἀλλὰ πράσινον· περισκελίδες ἄλλου χρώματος· ὅχι λόγχαι, ἀλλὰ ξίφη.

Τέταρτον τάγμα, τέταρτη στολή: λοφία, χρώματα, ὅπλα, ὅλα διάφορα.

Ἐρχονται ἄλλα τάγματα, ἄλλαι ἐνδυμασίαι

Τινὰ φέρουν τὴν πρωσσικὴν περικεφαλαίαν, ἄλλα περικεφαλαίαν ἀνευ κορυφῆς· τινὰ λόγχας, ἄλλα ξίφη εὐθέα· τινὰ ξίφη κυρτά, ἄλλα ξίφη ὀφιοειδῆ. Ἐδῶ στρατιῶται μὲ σειρίδας, ἐκεῖ ἀνευ σειρίδων, παρεκεῖ πάλιν σειρίδες. Ζωστήρες, ἐπωμίδες, περιλαίμια, πτερὰ, τὰ πάντα ἀλλάσσουν κάθε στιγμὴν. Καὶ εἶνε ὅλα στολαὶ πολυτελεῖς καὶ πομπώδεις μὲ ἑκατὸν χρώματα καὶ ἑκατὸν ἀθύρματα κρεμάμενα, κινούμενα, ἀπαστράπτοντα.

Ἐκαστον τάγμα ἔχει καὶ μίαν σημαίαν διαφόρου σχήματος, γεμάτην ἀπὸ κεντήματα, ταινίας, κροσσούς.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων βλέπει τις στρατιώτας μὲ χωρικὴν ἐνδυμασίαν, μὲ μίαν ταινίαν οἰανδήποτε, ἐρραμμένην διὰ μεγάλων βελονιῶν ἐπὶ ἐμβλωμένων περισκελίδων· τινὰς ἀνευ λαίμοδετου, ἄλλους μὲ λαίμοδετην μαῦρον μὲ κολόβιον ἀνοικτὸν καὶ ὑποκάμισον κεντημένον· παιδιὰ δεκαπέντε, δώδεκα ἐτῶν, ὠπλισμένα εἰς τὴν ἐντέλειαν, ἐν τῷ μέσῳ τῶν παρταταγμένων στρατιωτῶν· καπηλίδας μὲ κοντὰ φορματᾶκια καὶ ἐρυθρὰς περισκελίδας καὶ μὲ κἀνιστρα πλήρη σιγάρων καὶ πορτοκαλλίων.

[Ἐπιταὶ συνέχεια.]

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΜΑΡΚΟΣ

— Τὰς κυριακάς, ὅταν δὲν ἔχης δουλειά, νὰ ἔρχεσαι ἐδῶ, τοῦ εἶπα, νὰ μὲ βοηθῇς εἰς τὸ πότισμα τοῦ κήπου. Καὶ ἠθέλησα νὰ τὸν πληρώσω.

Ἐκοκκίνησε πολὺ καὶ μοῦ εἶπε μὲ μάτια χαμηλωμένα:

« — Νὰ μὲ πληρώσετε; ἔρχετο τὸ ψυμὶ μου μὲ τὸν ἰδρω τοῦ προσώπου μου καὶ ἡ ψυχὴ τῆς μητερίτσας μου θὰ χερῇ ».

Ἐχαμογέλασεν ἀπὸ ἐσωτερικὴν εὐχαρίστησιν καὶ ἔφυγεν· ἔξω εἰς τὸν δρόμον ἤκουα τοὺς γέλωτας καὶ τὰς βλασφημίας τῶν ἄλλων ἀγυιοπαίδων, οἱ ὅποιοι ἐπικίζον ἀμάδες, ἕνα παιγνίδι ποῦ παίζεται μὲ πέτραις.

— Το ξεύρω, ἐξηκολούθει.

— Τὸ ξεύρεις, αἱ; ὁ κύριος Φαίδων θὰ ἐπικίζεν ἄλλοτε. Ἐτρεῖξα ἀμέσως εἰς τὸ παράθυρον διὰ νὰ παρατηρήσω πῶς θὰ συμπεριφερθῇ τὸ ἰδικόν μου ἀγυιόπαιδον. Ἐπροχωροῦσε ὀργήγορα, χωρὶς νὰ στρέψῃ τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τοὺς παίζοντας· ἀλλ' ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους θὰ ἐτίμα ἴσως ἄλλοτε διὰ τῆς φιλίας του, ἤρχισαν νὰ τὸν ἐμπαίζωσι καὶ τελευταῖον, ἐπεὶ δὲ τὰ σκώμματα ἔμειναν ἀνευ ἀπαντήσεως, εἰς ἐκ τῶν φοβερωτέρων ἔλαβεν ὀγκώδη λίθον ὑποψιθυρίζων φοβερὰν ὕβριν· ἀπῆκε φοβερὰν κραυγὴν καὶ ὁ λιθὸς ἔπεσεν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ μικροῦ κακούργου ἐκ τῆς ἐκκληΐσεως, ἐνῷ ὁ προστατευόμενός μου ἔκαμψε τὴν ὁδὸν ἀτάραχος. Ποῦ νὰ ἤξευρα ὅτι τοῦ ἔσωσα τὴν κεφαλὴν.

— Νὰ μοῦ ζήτης, Δανάη μου· ἐτελειώσε τὸ παρμυθίσου;

— Ὅχι. Τὴν κυριακὴν ἦλθε τὸ ἀγιοπάιδό μου πλυμένο, κτενισμένο, μὲ καθαρὸ ὑποκάμισο καὶ ἐκρατοῦσε ἀπὸ τὸ χεράκι ἓνα κοριτσάκι ἀδύνατο, ἐπίσης καθαρὸ, τὸ ὁποῖον ἐφοροῦσε μαδιὰ ποδιὰ καὶ ἓνα κόσυμβον ἀπὸ κυανὴν ταινία εἰς τὰ ξεπλεγμένα μαλλιάκια του. Τοὺς ὑπεδέχθη μὲ ἀγάπην. Ἐφίλησα τὴν μικροῦλάν, ἡ ὁποία ὠιομαζέτο Ματένια, δηλαδὴ Μαλαματένια. Ὁ ἀδελφός της τὴν παρήγγειλε νὰ καθήσῃ φρόνιμα καὶ νὰ μὴ πειράξῃ τὰ λουλούδια καὶ ἤρχισε νὰ ἀντλή νερὸ διὰ νὰ ποτίσῃ τὰ λουλούδια μου. Ἐφερα ζαχαρωτὰ εἰς τὴν Ματένιν, μὰ ἐκείνη μοῦ εἶπε μὲ τὴν γλυκεῖαν φωνήν της :

« — Ὁ Μάρκος μοῦ εἶπε νὰ μὴ πάρω τίποτε ».

— Αὐτὰ σοῦ τὰ ἔδωκα ἐγὼ καὶ ἡμπορεῖς νὰ τὰ πάρῃς, διότι εἶναι ἰδικὰ σου πλέον. Ἄν δὲν τὰ πάρῃς, θὰ λυπηθῶ.

Ἐχαμογέλασε καὶ ὕψωσε τὰ γαλανὰ ματάκια της σ' ἐμένα, ὡς νὰ μοῦ ἔλεγε : « δὲν πιστεύω νὰ λυπηθῇ », καὶ ἔπειτα ἐπλησίασε τὸν ἀδελφόν της καὶ εἶπε σιγὰ ὀλίγας λέξεις. Ἐκεῖνος τὴν ἐφίλησε λέγων :

« — Ναί, ἡμπορεῖς νὰ τὰ πάρῃς ».

— Τότε ἦλθε πλησίον μου, ἐπῆρε τὰ ζαχαρωτὰ καὶ ἐφίλησε τὸ χέρι μου. Τὴν ἐκαμάρινα ὅπως ἦτο ξανθὴ νὰ βλέπῃ πότε ἐμένα καὶ πότε τὸν Μάρκον, ὁ ὁποῖος ἐπήγαινε καὶ ἤρχετο, καὶ ἐνῶ ἡ χαρὰ ἔλαμπε στὸ ἀδύνατο πρόσωπάκι της, νὰ τρώγῃ τὰ ζαχαρωτὰ χωρὶς λαίμαργίαν. Φαντάσου ἡ μητέρα μου, ποῦ μ' εὗρισκε πάντοτε λιγάκι ρωμαντικὴν, ὅταν εἶδε τοὺς δύο φίλους μου, συνεκινήθη.

— Ἡ μητέρα σου τί βλάπτει ἂν ἔχῃ λίγα γρόσια περισσότερα γυναικὰ δὲν εἶναι ; ἔχει χρὸς νὰ συγκινήται.

— Ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἡμέραν τὸν ἔβλεπα κάθε ἡμέραν. Τὸ ἔσπερας, ὅταν ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν, ἡρώτα ἐὰν εἴμπορεῖ νὰ μὰς φανῇ χρήσιμος εἰς τίποτε. Ἡ μητέρα τὸν ἐπεφόρτιζε πάντοτε μὲ μίαν παραγγελίαν καὶ εὐτυχὴς ἐκεῖνος ἔτρεχεν ὡς ἀστραπή. Ὅταν ἐπέστρεφε μοῦ διηγέτο πῶς ἐπέρασε τὴν ἡμέραν του καὶ ἐξέφραζε τὸν θαυμασμόν του διὰ τὸν Μαστρο Γιάννη, ἓνα ἐκ τῶν ἐργατῶν τοῦ σιδηρουργείου, τὸν ὁποῖον πάντοτε εἶχεν ὡς τύπον καὶ ἠθέλε νὰ τοῦ μοιάσῃ.

« — Ἄνδρας μιὰ φορά, μοῦ ἔλεγε, τὸ χέρι του κάμει δέκα χεράκια σὰν τὰ δικά σας, καὶ ἔχει καὶ μουστάκια παληκαρία... ἄντρας γερός ».

— Βλέπεις, Φαίδων, ἡ φιλοδοξία του ἔφθασεν ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς μύστακας τοῦ Μαστρο-Γιάννη.

Ἡ μητέρα τὸν συνεβούλευε πάντοτε καὶ τοῦ ὠμίλει συχνὰ περὶ τοῦ Θεοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου πολὺ ὀλίγας γνώσεις εἶχε. Τὰς κυριακὰς ἔπαιρνε τὴν Ματένιν καὶ τὴν ἔφε-
ρεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Τὸν ἔβλεπα νὰ διορθῇ τὸ φορεματάκι της, νὰ κρατῇ τὰ χεράκια της, διὰ νὰ κάμῃ καλὰ τὸν σταυρόν της, καὶ ἔπειτα νὰ τὴν βοηθῇ νὰ θέτῃ τὰ χέρια της σταυρωμένα ἐπὶ τοῦ στήθους της.

« Δὲν φανταζέσαι πόσον μὰς ἠγάπησεν ἐκεῖνο τὸ παιδί. Καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ ἀγάπη δι' ἓνα κομματάκι ψωμί. τὸ ὁποῖον δὲν τοῦ ἔδωκα μὲ περιφρόνησιν, ἀλλὰ μὲ συμπάθειαν. Μὲ πόσον ὀλίγα πράγματα εἴμπορεῖ κανεὶς νὰ κάμῃ τὸ καλόν. Ἡ μητέρα ἠγόρασεν ὕψασμα καὶ ἔρραψα ἐγὼ ἓνα ὠραῖο φορεματάκι τῆς Ματένιν, ἡ ὁποία τὸ ἐφόρεσε καὶ ἐπλησίασε τὸν καθρέπτην μειδιῶσα ἄφου δὲ ἐθαυμάσθη ἐπ' ἄρκετόν, ἔκλινε καὶ ἐφίλησε τὴν ἐν τῷ κατόπτρῳ εἰκόνα της ψιθυρίζουσα :

« — Τί εὐμορφὴ ποῦ εἰμι ; »

— Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, δὲν ἤξεύρω διατί, ἔβλεπον τὰ δύο παιδιά μὲ πολλὴν συγκίνησιν. Ὅταν ἔβλεπα τὴν Ματένιν νὰ περιπατῇ σιγὰ-σιγὰ μειδιῶσα διὰ τὸ φορεματάκι της καὶ τὸν Μάρκον συγκινημένον νὰ λέγῃ : « Δὲν πηγαίνει νὰ φιλήσῃς τὰ χεράκια ποῦ τὸ ἔρραψαν ; » ἔδ᾽ κρυσ.

• Τὸ ἔσπερας ἀνεχώρησαν πολὺ ἔργα.

• Τὴν ἐπαύριον, 22 Αὐγούστου, ἦτο ἡ ἐορτὴ τῶν γενεθλίων μου. Ἀπὸ τὸ πρωτ, μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκκλησίας, ἦλθον οἱ συγγενεῖς μας καὶ ἤκουον πλέον ὅλες ἐκεῖνες τὰς εὐχάς, αἱ ὁποῖαι μοῦ ἐφαίνοντο παραμύθια, ἀλλ' ἠλήθευσαν, διότι ἐγνώρισα σέ, ἀγαπητέ μου ».

— Εὐχαριστῶ.

— Ἐξαφνὰ ἀκούω εἰς τὸν δρόμον ἓνα φοβερόν θόρυβον. Ἐν μέσῳ τοῦ θορύβου μοῦ ἐφάνη νὰ διέκριναι λυγμοὺς παιδίου. Ἐσπευσα πολὺ ὥχρ᾽ εἰς τὸ παραθυρὸν καὶ εἶδον... ἄχ !

— Τί εἶδες ;

— Εἶδον τὸν Μάρκον νὰ τὸν σύρουν οἱ στρατιῶται.

— Καλὰ ὑπέθεσα πῶς ὁ ἥρως σου θὰ ἦτο βαλκαντιστόμος.

— Τὸν ἔσυρον ὅπως σύρουν τὰ πρόβατα εἰς σφαγὴν.

Ἦτο κατακόκκινος καὶ ἐνῶ διήρχετο πρὸ τῶν θυρίδων μας, κατεβίβασε τὸ πιλίκιόν του διὰ νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ τὸν γνῶρίσω.

• Εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇς τὴν θέσιν μου. Μόλῃν ὅμως τὴν ταρχήν μου, δὲν ὑπέθεσα ἔνοχον τὸν μικρὸν Μάρκον.

• Ἡ μήτηρ μου ἐπίσης τεταραγμένη, κατῆλθε καὶ ἠρώτησεν ἓνα ἐκ τῶν ἀκολουθούντων περιέργων τί συμβαίνει ;

• — Εἶναι κλεφτάκος, εἶπε, καὶ ἀνεχώρησεν.

• Ἡρώτησεν ἓνα ἄλλον, ὁ ὁποῖος ἐψιθύρισε δραματικῶς :

• — Εἶναι τέκνον τῆς ἀπωλείας.

• Αὕτη ἦτο ἡ γνώμη τοῦ κόσμου.

• Ἡ συνοδία ἐχάθη, τὸ πλῆθος τῶν περιέργων ἐξηρ-
νίσθη καὶ ἐγὼ, ἡ μόνη φίλη τοῦ δυστυχοῦς Μάρκου, ἔκλαιον, χωρὶς νὰ εἴμπορῶ νὰ πράξω τίποτε ὑπὲρ αὐτοῦ.

• Ἐνθυμεῖσαι ἓνα γέρω φιλάργυρον, ὁ ὁποῖος κατῴκει ἐκεῖ πλησίον ; Αὐτὸν δηλαδὴ, τὸν ὁποῖον ἡ πόλις μας κηδεύει σήμερον ».

— Ἐνὰ ποῦ τὸν ἐγελοιογραφοῦσα ;

— Ναί, ἐκεῖνος ποῦ κατὰμονος ἐκάθητο εἰς ἐκεῖνο τὸ λαμπρὸ σπήτι καὶ ἐφοροῦσε ἄσπρο σκούφο 'στὸ κεφάλι του. Εἶχε, λέγουν, πτωχοὺς συγγενεῖς, διὰ τοῦς ὁποίους διόλου δὲν ἐσκέπτετο· ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἀνθρώπος εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον πρέπει ν' ἀγαπᾷ κάτι τι, αὐτὸς δὲν ἠγάπα τοὺς ὁμοίους του, δὲν ἠγάπα τὰ ζῶα, ἀλλ' ἠγάπα τὸν κηπὸν του. Βλέπεις, εἶπον, ὅτι ἠγάπησα τὸν κηπὸν του καὶ ὄχι τὰ ἄνθη, διότι ἐφοβήθην μήπως τὰ μολύνω.

— Θερρῶ πῶς τὸν βλέπω, μὲ τὸν ἄσπρο σκούφόν του, χλωμὸ σὰν πεθαμένο, νὰ πηγαίνει καὶ νὰ ἔρχεται εἰς τὸν κηπὸν σὰν φάντασμα.

— Λοιπὸν ἦτο ἄθλιος ἀνθρώπος ἐκεῖνος ἠγάπησε τὸν κηπὸν του μὲ τὸν φανατισμόν, μὲ τὸν ὁποῖον ἠγάπησε τὰ χρήματά του. Ἦτο ἱκανὸς νὰ φονεύσῃ μὲ τὸ ἴδιον ὄπλον ἐκεῖνον, ὅστις θὰ ἔκλεπτεν ἐν ἄνθος του καὶ ἐκεῖνον, ὅστις θὰ ἠγγίξε τὸ χρηματοκιβώτιόν του.

• Αὐτὸς λοιπὸν, διὰ τοῦ ὁποίου τὸν θάνατον ἡ μεγάλη πόλις μας συνεταράχθη, ἦτο ἄθλιος ἀνθρώπος. Τώρα ἐγῆ-
ρασε πολὺ, ξαναμωράθηκε, καὶ ἐπωφελοῦμενος εἰς καλὸς πολίτης ἀπὸ τὴν βλακώδη κατάστασίν του, τὸν κατῴρωσε νὰ συντάξῃ διαθήκην, δι' ἧς ἀνεγερθήσεται φιланθρωπικὸν κατὰστημα ὁποιονδήποτε, κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς πόλεως· τοιαυτὴ ἡ θέλησις τοῦ μεγαθύμου ἀνδρός.

— Μὰ τί σοῦ ἔκαμε αὐτὸς καὶ τί σχέσιν ἔχει μὲ τὸν κλεφτάκον σου ;

— Τὰ ἔμαθα ἔργα, πολὺ ἔργα, ὅταν ἐπεσκέφθη τὸν δυστυχῆ Μάρκον εἰς τὴν νεκρικὴν κλίνην του. Ἦτο ἡ ἡμέρα τῶν γενεθλίων μου, καθὼς σοῦ εἶπα, καὶ ὁ Μάρκος ἤρχετο νὰ μ' εὐχρηθῇ. Αἶφνης βλέπει τὴν θύραν τοῦ κη-
που τοῦ μεγαθύμου ἀνδρός ἀνοικτὴν καὶ ἐκεῖ, παρὰ τὸ ρυάκιον, μιὰ τριανταφυλλιά, ἡ ὁποία εἶχε τὰ ὠραιότερα τριαντάφυλλα ποῦ μπορεῖς νὰ φαντασθῇς. Ὁ πειρασμός ἦτο μέγας· ὁ Μάρκος, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε τὴν ἀγάπην ποῦ εἶχα γιὰ τὰ ἄνθη, ἐσκέφθη τὴν χαρὰν μου καὶ λησμονή-
σας πόσον ἡ πράξις ἦτο κακὴ, νομίζων ὅτι ἦτο μόνος,

τρέχει, κόπτεται ἔν, τὸ ὠραιότερον καὶ ἐτοιμάζεται νὰ φύγῃ, ὅτε ἐμφανίζεται ὁ *μεγάθυμος ἀνὴρ*.

— Μὲ τὸν σκοῦφό του ;

— Καὶ μὲ κατὰ περισσώτερον· μὲ ἕνα κορτερό ξύλο. Ἀρπάζει τὸν δυστυχῆ Μάρκον ἀπὸ τὰ μαλλιά καὶ τοῦ δίδει μιὰ ξυλιὰ στὸ στήθος, ποῦ θὰ ἐλιποθυμοῦσε, ἂν δὲν τὸν ἔδιδε μὲ ἐκεῖνα τὰ κοκκαλένια χέρια του δυὸ πάτσους, ποῦ ἔμειναν μελαναῖς σειραῖς στὰ μάγουλά του καὶ ἐνῶ ἐξηκολούθει τὸ φιλόανθρωπον ἔργον του, ὁ κηπουρὸς προσεκάλεσε κλητῆράς καὶ ἐν μέσῳ ἐμπαιγμῶν καὶ γελάτων ὠδηγήθη εἰς τὴν ἀστυνομίαν.

• Ἡμεῖς δὲν ἐμάθαμεν τίποτε, ὅταν μίαν ἡμέραν ἦλθε γέρον καὶ μὰς εἶπεν ὅτι τὸ παιδί του ἐπιθυμεῖ νὰ μὰς ἴδῃ. Ἦτο ὁ πατὴρ τοῦ Μάρκου.

• Μετέβημεν εἰς τὸ καθαρό πτωχὸ σπιτάκι καὶ εἶδομεν τὸν Μάρκον ἐπ' αὐτῷ εἰς ἕνα διθάμι ἐξαπλωμένον νὰ κάμνῃ χάρτινα καρδάκια γιὰ τὴ Μαρτένιχ, ἡ ὁποία ἦτο ἐκεῖ καὶ παρηκολούθει μὲ τοὺς μεγάλους μειδιώντας ὀφθαλμούς της τὰς κινήσεις τῶν δακτύλων τοῦ Μάρκου.

• Θὰ μὲ πιστεύσης ; Ὁ τύπος τῶν δακτύλων τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς ἦτο ἀκόμη καταφανής.

• Ὁ Μάρκος ἐχαμογέλασεν ἅμα μὰς εἶδε καὶ εἶπε :

• — Νὰ γείνω μὲ καλὰ καὶ θὰ τοῦ μάθω.

• — Σὺ εἶσαι καλὸ παιδί· τί εἶπε ὁ Ἰησοῦς Χριστός ; νὰ κάμνωμεν καλὸν ἀντὶ κακοῦ, εἶπε ἡ μητέρα μου.

• — Νὰ ξεύρατε πόσο αἷμα ξέρασα !

• Ἡ μητρυιὰ του, μία μικρὴ γυναικούλα, ἐφαίνετο πολὺ λυπημένη καὶ ἐνῶ ὁ Μάρκος τοῦ ἔλεγεν, ἀστράπτων ἀπὸ χαρὰν, ὅτι ὁ μᾶστορὸς του ποῦ ἦλθε καὶ τὸν εἶδε, τοῦ ὑπεσχέθη νὰ τοῦ ἀναβιάσῃ τὸ ἡμερομίσθιό του, ἡ μητρυιὰ χλωμὴ, μὰς ἔλεγεν, ὅτι ὁ ἱατρὸς δὲν τοῦ δίδει ἐλπίδα ζωῆς.

• Ἀνεχώρησα πολὺ λυπημένη, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔμαθον τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπητοῦ μικροῦ.

• Ἡ Δανάη ἔκλαιεν, ἐνῶ ὁ Φαίδων συγκινημένος ἐκίνει μελαγχολικῶς τὴν ὠραίαν κεφαλὴν του :

— Τυχαίως ἔμαθον, Δανάη μου, ὅτι ἡ περιουσία τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς ἦτο προῖον κλοπῆς, δόλου καὶ ψευδολογιῶν. Τὸ ζήτημα τοῦτο τὸ ἔθιξαν πολλοὶ μεγάλοι κεφαλαὶ καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸ ἀνέπτυξε μετὰ θαυμασίας τέχνης. Ἀλλ' ἔμειναν ἐντὸς τῆς βιβλιοθήκης τῶν ὀλίγων αἱ ὠραῖαι ιδέαι, αἱ ὁποῖαι ἔπρεπε νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς τὴν καρδίαν τῶν πολλῶν.

• Τιμωρεῖ ἡ κοινωνία ἀμείλικτος τὸν κλέπτην ἐνὸς ἀρτους ἢ ἐνὸς ρόδου καὶ ἀφίνει ἀνενόχλητον τὸν κλέπτοντα ἑκατομμύρια. Ὁ χρυσὸς εἶναι ἐπιβλητικὸς καὶ ἀποκαλυπτόμενος πρὸ τῆς αἴγλης του οἱ ἄνθρωποι δὲν ζητοῦσι νὰ μάθωσι καὶ τὴν πηγὴν του.

— Μὰ δὲν εἶναι κωμωδία νὰ ἀπαγγέλουν τόσους λόγους ἐπ' αὐτῷ εἰς τὸν τάφον ἀνθρώπου, ὅστις ἐφόνευσε μὲ ἕνα ξύλο ἕνα παιδί τοῦ λαοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ ἐγένετο ἄνθρωπος χρηστός, καὶ νὰ τὸν λέγουν ἀντιπρόσωπον τῆς Προνοίας τοῦ Θεοῦ ;

— Εἶναι κωμωδία. Ἀκριβῶς γὰρ νὰ τὸ ξεύρῃς εἶπες μίαν ἀλήθειαν μεγάλην. Ἐνόσω δὲν πύουσι κατὰ πρόσωπον τοὺς κακοὺς καὶ οἱ καλοὶ δὲν λαμβάνουσι προσήκουσαν θέσιν, ἡ κακία θὰ θρασύνεται καὶ ἡ ἀρετὴ δειλὴ καὶ συνεσταλμένη θὰ ἐξαφανίζεται.

— Ἀγαπητέ μου, Φαίδων, τώρα τὸν λυπεῖται τὸν δυστυχισμένο τὸν Μάρκο ;

— Πολύ. Ἀλλὰ τώρα τί τὸν ὠφελεῖ ἡ λύπη μου ; τὰ κόκκαλά του κοιμῶνται πρὸ τῶν χρόνων μέσα στὸν ξεχασμένο τάφο του. Τώρα ὅπως ἄφησε αὐτὰς τὰς σκέψεις καὶ ἐνδύσου διὰ νὰ ἐξέλθῃ εἰς περίπχτον.

— Ἀχ, ὄχι σήμερον ! Εἰς τὸν θάνατον τοῦ Μάρκου δὲν εἶμαι ἔνοχος καὶ ἐγώ, Φαίδων ;

— Σὺ, ἀγάπη μου ;

— Ἄν δὲν μ' ἐγνώριζε δὲν θὰ ἔκλεπτε τὸ τριαντάφυλλον.

— Δι' αὐτὸ μὲ ἡρώτας ἂν τὴν ἀγάπην τὴν θέτει ὁ Θεὸς εἰς τὰ στήθη μας ; Κατὰ τὴν γνώμην σου, καὶ ἐδῶ ὁ μόνος ἔνοχος εἶναι ὁ Θεός. Ἀλλ' ὅχι· οὔτε ὁ Θεός, οὔτε σὺ εἰσθε ἔνοχοι. Ὁ μόνος φονεὺς εἶναι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον μετὰ τῆς δόξης κηδεύει σήμερον ἡ πόλις μας. Ὁ Θεὸς ἄς τὸν συγχωρήσῃ.

— Ναί, ὁ Θεὸς ἄς τὸν συγχωρήσῃ· εἶναι ἡ ἀπλή αὐτὴ φράσις ὁ καλλίτερος ἐπικηδεὺς δι' ἐκεῖνον.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ὅσοι τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἡμῶν ἀλλάξωσι κατοικίαν κατὰ τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον, παρακαλοῦνται νὰ γνωρίσωσιν ἡμῖν τὴν νέαν διεύθυνσίν των διὰ δελταρίου.

Παρακαλοῦνται οἱ ὀλίγοι εἰσέτι ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις κκ. συνδρομητῶν ἡμῶν καθυστεροῦντες τὴν συνδρομὴν των, νὰ πληρώσωσιν αὐτὴν εἰς τὸν εἰσπράκτορα ἡμῶν ἢ νὰ τὴν ἀποστείλωσιν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ ἡμέτερον Γραφεῖον.

Ἡ Διεύθυνσις

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ :

ΙΑΤΡΟΥ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Τιμῶνται :

Ἐν Ἀθήναις δρ. 6, ταῖς ἐπαρχίαις δρ. 7, τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρ. 7.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

Εἰς τὸ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΩΝ ἘΚΛΕΚΤΩΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ,

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΟΥ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Τιμὴ τῶν δύο τόμων :

Ἐν Ἀθήναις δρ. 7, ταῖς ἐπαρχίαις 8, τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾷ 8.

ΤΟΜΟΙ ΚΑΙ ΦΥΛΛΑ Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων • προηγουμένων ἐτῶν εὐρίσκονται καὶ πωλοῦνται ἐν τῷ Βιβλιοπωλείῳ ἡμῶν, ὁδὸς Πραστέιου, ἀριθ. 10.

Hebe's

Hair Restorer

Τὸ κάλλιστον ἐπανορθωτικὸν τῶν τριχῶν. Δὲν εἶναι βαφὴ, ἀλλ' ἐπα-
ναθίδει εἰς τὰς τρίχας τὴν προτέραν αὐτῶν χροῖαν διὰ
τῆς ἐνδυναμώσεως αὐτῶν. Οὐδεμίαν ἐπιβλαβὴ οὐσίαν
περιέχει· εἶναι ἄχρουν καὶ διαγέγ· ὡς τὸ ὕδωρ.

Γενικὴ ἀποθήκη ἐν Λονδίῳ.

Εὐρίσκεται ἐν Ἀθήναις μόνον εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον
τῆς «Κορίννης» ὁδὸς Πραστέιου ἀριθ. 10 καὶ τιμᾶ-
ται ἐκάστη φιάλη **δραχμῆς ἐκτά**. (Διὰ τὰς ἐπαρ-
χίας δραχ. 8).